TORLAK Institut za virusologiju, vakcine i serume

ИНСТИТУТ ЗА ВИРУСОЛОГИЈУ, ВАКЦИНЕ И СЕРУМЕ „ТОРЛАК“
Београд, Војводе Степе 458 Тел : 3953 – 700. локал 455
Референтна лабораторија за АРБО вирусе и хеморагичне грознице
e-mail: jprotic@torlak.rs

УПУТ ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКО ИСПИТИВАЊЕ СЛУЧАЈА СУМЊЕ НА ДЕНГА ГРОЗНИЦУ

Установа која шаље материјал	
Број протокола установе која шаље	
Име и презиме лекара	

ВРСТА АНАЛИЗЕ КОЈА СЕ ТРАЖИ	**РУТИНСКИ ПРЕГЛЕД**		**ПРЕГЛЕДИ ПО ДОГОВОРУ**		
	ELISA тест	PCR	Изолација вируса	РИИФ	Неутрализациони тест

ПОДАЦИ О ПАЦИЈЕНТУ			
Име и презиме		Пол	М Ж
Датум рођења		Занимање	
Адреса становања		Општина	
ЈМБГ			
Датум пријема у болницу		Датум почетка болести	
Клиничка дијагноза			

ПОДАЦИ О МАТЕРИЈАЛУ КОЈИ СЕ ШАЉЕ НА АНАЛИЗУ				
Врста материјала	Датум узимања материјала	Услови чувања до транспорта материјала (фрижидер/замрзивач/остало)	Датум слања материјала	Услови транспорта материјала(ручни фрижидер/суви лед/остало)
Први серум				
Други серум				
Плазма				
Пуна крв				
Ликвор				
Урин				
Ткивни исечци (нпр. мозак, кич. мождина...)				

РЕЗУЛТАТЕ ЛАБОРАТОРИЈСКИХ АНАЛИЗА ДОСТАВИТИ	
Име и презима лекара	
Телефон	
Факс	
Адреса	

ПОПУЊАВА ОСОБА У ЛАБОРАТОРИЈИ КОЈА ПРИМА МАТЕРИЈАЛ

Датум и време пријема материјала у лабораторију			
Стање узорка при пријему	добро	лоше	примедба
Име и презиме особе која је примила материјал			

УПУТСТВО ЗА ДОСТАВЉАЊЕ БИОЛОШКИХ УЗОРАКА

Епрувете са узорцима морају бити коректно обележене: име и презиме пацијента и врста материјала. У случају парних узорака написати и датум узорковања на свакој епрувети.

Узорци морају бити адекватно упаковани по принципу троструког паковања. Упутне листе морају се доставити одвојено од узорака!

Узорак хуманог материјала за молекуларну дијагностику Денга грознице

За молекуларну дијагностику Денга вируса доставља се серум, плазма, пуна крв (уз додатак антикоагуланаса осим хепарина), ликвор или урин, узети што раније на почетку болести, препорука је до 7. дана од почетка болести. Серум, издвојена плазма, ликвор и урин могу се одмах замрзнути, а пуну крв чувати на +4ºC до 24 часа. Слање узорака се обавља у ручном фрижидеру.

Узорак хуманог материјала за серолошку дијагностику Денга грознице

1. **Крв** (парни серум)

Материјал за анализу је пуна крв, односно серум болесника. Потребно је узети 5–10 ml крви без додавања антикоагуланаса или презерванса. Уколико се доставља серум болесника, неопходно је доставити најмање 1 ml стерилно издвојеног серума.

Да би се могла утврдити сероконверзија и динамика антитела у току болести, потребна су два узорка крви:

- Први узорак узети што раније, препорука је од 7. дана од појаве симптома.
- Други (реконвалесцентни) узорак узети 14–21. дана после првог.

2. **Ликвор** – у случају појаве менингитиса, енцефалитиса или других неуролошких симптома за анализу је неопходно послати најмање 1 ml ликвора. Ликвор се узоркује у асептичним условима (не сме бити хеморагичан), на самом почетку болести, тј. до 10. дана од појаве симптома болести.

Узорак хуманог материјала за директну вирусолошку дијагностику Денга грознице

За изоловање ДЕН шаље се узорак крви, серума, ликвора или свежег смрзнутог ткива. Узорке треба узети што раније на почетку болести, (првих неколико дана),* односно *post mortem.*

*** Напомена:** У случају да је неопходно урадити изолацију вируса, потребно је контактирати НРЛ за ARBO вирусе, како би се добила детаљна упутства о начину чувања и слања узорка.

Узорак ткива за изолацију треба да буде у количини око 1 cm^3 смрзнут ако је могуће на -70ºC. Транспорт се обавља на сувом леду. Узорци ткива фиксирани у формалину нису адекватни.

Транспорт и чување материјала за молекуларне анализе

Транспорт се врши на +2 до +8ºC. До транспорта узорке чувати на +4 ºC, у фрижидеру, до 24 сата. Уколико се транспорт врши после 24 сата од узорковања, серум, издвојена плазма, ликвор и урин могу се замрзнути и чувати на -20 ºC. Пуну крв са додатком антикоагуланаса никад не смрзавати већ чувати на +4ºC до 48 часа, односно до транспорта до лабораторије. Материјал транспортовати у пластичним, добро затвореним епруветама, запакованим у непропусне посуде. Достављање се врши у ручном фрижидеру.

Транспорт и чување материјала за серолошке анализе

Транспорт се врши на +2 до +8ºC. До транспорта узорке чувати на +4 ºC, у фрижидеру, до 24 сата. Уколико се транспорт врши после 24 сата од узорковања, материјал је неопходно замрзнути и чувати на -20 ºC. Материјал транспортовати у пластичним, добро затвореним епруветама, запакованим у непропусне посуде. Достављање се врши у ручном фрижидеру.